

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра педагогіки та суспільних наук

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Методика викладання фахових дисциплін»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	5 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта
Ступінь вищої освіти	Магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Шара Світлана Олексіївна
к.пед.н, доцент

доцент кафедри педагогіки та суспільних наук

Контактний телефон	+380501778478
Електронна адреса	sv.shara.puet@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Пізнання закономірностей навчального процесу у вищій школі; формування системи психолого-педагогічних знань, які сприяють ефективності професійної діяльності, вдосконаленню культури педагогічної взаємодії викладача і студентів; розвиток психолого-педагогічних компетентностей, зокрема психологічної, операційно-методичної, конструктивно-проективної, оцінювання і контролю, експертно-аналітичної, науково-дослідної, методично-виховної.
Тривалість	3 кредитів ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та поза аудиторією, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашніх завдань; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточні модульні роботи Підсумковий контроль: Екзамен
Базові знання	Вміння аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення сучасного педагогічного досвіду; застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів; планувати структуру, зміст, процес організації лекції, практичного, семінарського, лабораторного заняття; готувати, проводити й аналізувати лекції, семінарські, практичні й лабораторні заняття різних типів.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• ПР-1 набувати спеціалізовані концептуальні знання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності,	• ЗК-2 Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей • ЗК-3 Здатність до розв'язання складних задач і проблем, що

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>зокрема в контексті дослідницької роботи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПР-2 критично осмислювати проблеми у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей. • ПР-3 розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. • ПР-5 зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. • ПР-9 відповідати за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди. 	<p>потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК-5 Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються • СК-2 Професійна самоосвіта, особистісне зростання, проєктування подальших освітніх траєкторій • СК-13 Аналіз освітніх потреб і можливостей освітян, методичний супровід діяльності освітян • СК-14 Створення просвітницьких програм популяризації освіти, науки та культури.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Система вищої освіти в Україні, її організаційні та методичні основи, психологічні аспекти навчання.		
Тема 1. Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Система вищої освіти в Україні», «Рівні і ступені вищої освіти в Україні».
Тема 2. Компетентнісний підхід як нова парадигма розвитку вищої освіти в європейському просторі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Зробіть ретроспективний огляд питання «Етапи впровадження компетентнісного підходу: світовий та український досвід». 2. Створіть структурно-логічну схему «Професійні компетентності». Поміркуйте, якими компетенціями має володіти студент після опанування навчальної дисципліни, яку ви викладаєте.
Тема 3. Планування та навчально-методичне забезпечення навчального процесу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Проаналізуйте робочу навчальну програму з фахової дисципліни (за вибором). Розробіть один із розділів робочої навчальної програми (на вибір): <ul style="list-style-type: none"> – Загальна характеристика навчальної дисципліни. – Робочий графік навчальної дисципліни. – Тематичний план навчальної дисципліни. – Технологічна карта навчальної дисципліни. – Самостійна робота студентів. – Методика активізації процесу навчання. – Система поточного та підсумкового контролю знань. – Шкала оцінювання знань студентів. – Система нарахування додаткових балів за видами робіт. – Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни. – Інформаційно-методичне забезпечення з навчальної дисципліни.
Тема 4. Форми та види занять у закладі вищої освіти. Самостійна робота	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання	1. Проаналізувати відвідану вами лекцію за критеріями, сформованими у Вищому навчальному закладі Укоопспілки

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Система вищої освіти в Україні, її організаційні та методичні основи, психологічні аспекти навчання.		
студентів, контроль та оцінка успішності.	самостійної роботи; тестування. поточна модульна робота	«Полтавський університет економіки і торгівлі». 2. Підготувати фрагмент лекції. 3. Підготувати питання до бліц-опитування за матеріалом лекції.
Тема 5. Виникнення і розвиток сучасних технологій навчання у вищій школі. Інформаційні технології навчання. Технології дистанційного навчання у вищій школі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Підготувати завдання для дистанційного навчання студентів, продемонструвати його на практичному занятті. 2. Підготувати питання до бліц-опитування за матеріалом лекції.
Модуль 2. Сучасні освітні технології як інструмент формування компетенцій фахівців.		
Тема 6. Модульні технології як відкриті системи навчання. Система інтенсивного електронного навчання. Технології дослідницького (евристичного) навчання у вищій школі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Підготувати завдання для навчальних досліджень студентів, продемонструвати його на практичному занятті. 2. Підготувати питання до бліц-опитування за матеріалом лекції.
Тема 7. Імітаційні технології навчання. Нейролінгвістичне програмування (НЛП). Технології розвиваючого навчання.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Продемонструвати на практичному занятті володіння техніками впливу на конкретних прикладах власного життя. 2. Підготувати питання до бліц-опитування за матеріалом практичного заняття.
Тема 8. Педагогічні основи керування розвитком особистості студента через освітнє середовище вищого навчального закладу. Ефективне навчання лідерства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	1. Підготуйте організаційно-діяльнісну гру «Як стати успішним викладачем?». 2. Складіть обґрунтування проекту «Сучасні освітні технології у викладанні навчальної дисципліни».
Тема 9. Проектування педагогом сучасних технологій навчання.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Проаналізуйте відвідане вами заняття. Опишіть педагогічний досвід застосування інтерактивних методів навчання, які продемонстрував викладач.
Тема 10. Викладач у сучасній системі вищої освіти.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Проаналізуйте відвідане вами заняття. Опишіть педагогічний досвід застосування інтерактивних методів навчання, які продемонстрував викладач.

Інформаційні джерела

1. Основні

1. Про вищу освіту Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 24.02.2023).
2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 24.02.2023) Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 № 3814-XII. Відом. Верховної Ради України. 1994. № 15. Ст. 86. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12> (дата звернення: 25.02.2023).
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 24.02.2023).

4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності : постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. Дата оновлення: 20.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021->
5. [%D0%BF?find=1&text=%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9#Text](#) (дата звернення: 10.04.2023).
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від
7. 23 листопада 2011 р. № 1341. Дата оновлення: 02.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.04.2023).
8. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. Дата оновлення: 21.12.2022. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF> (дата звернення: 10.04.2023).
9. Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.04.2023).
10. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Національний класифікатор України від 28 липня 2010 р. № 327. Дата оновлення: 29.12.2022. URL: (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10/ed20150301> (дата звернення: 10.04.2023)).
11. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки
12. України від 11 липня 2019 р. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text> (дата звернення: 10.04.2023).
13. Зальцбургські принципи Болонського процесу. URL: <https://eua.eu/downloads/publications/salzburg%20recommendations%202005.pdf> (дата звернення: 10.04.2023).
14. Проект Тьюнінг – гармонізація освітніх структур у Європі. URL: https://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukraini_an_version.pdf (дата звернення: 10.04.2023).
15. Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. URL: http://onma.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Qualifications-Frameworks-in-European-Education-Area_ONMA.pdf (дата звернення: 10.04.2023).
16. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG): / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти; Європейський союз студентів; Європейська асоціація університетів; Європейська асоціація закладів вищої освіти; Конфедерація європейського бізнесу
17. «БІЗНЕСЄВРОПА»; Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти. Єреван, 2015. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_chea_2015.pdf (дата звернення: 10.04.2023).

2. Додаткові

1. Дубасенюк О. А., Антонова О. Є. Методика викладання педагогіки: курс лекцій. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 328 с.
2. Д'яченко Н. О. Педагогічні задачі в професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник К. : Видавництво Ліра-К, 2015. 84 с.
3. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / За ред. С. С. Вітвицької. Житомир : Полісся, 2015. 368 с.
4. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник. К. : Ліра-К, 2016. 484 с.
5. Каплінський В. В. Застосування інноваційних педагогічних технологій привикладанні дисциплін педагогічного циклу (з власного досвіду роботи). *Наукові записки ВДПУ ім. М.Коцюбинського. Сер.: Педагогіка і психологія*. Вип. 41. Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД, 2014. С. 32-38.
6. Каплінський В. В. Лекція у вищому навчальному закладі: за і проти. *Наукові записки ВДПУ ім. М.Коцюбинського. Сер.: Педагогіка і психологія*. Вип. 43. Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД, 2015. С. 28-33.
7. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
8. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, Ротапринт, 2014. 200 с.
9. Маслак В. І., Тур О. М., Шабуніна В. В. Концепція підготовки бібліотечних фахівців Левка Биковського. *Вісник Харківської державної академії культури*: зб. наук. пр. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури; за заг. ред. А. А. Соляник. Харків: ХДАК, 2022. Вип. 62. С. 100-111.
10. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с. *Інформологія*: наук. журн. / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ: НАКККиМ, 2021. № 3. С. 80-89.
11. Butko L., Maslak V., Vasylenko D., Fedorenko S. and Litvinova O. Facilitation Techniques for the Preparation of the Future Specialists in the Field of the Electrical Engineering, *2020 IEEE Problems of Automated Electrodrive. Theory and Practice (PAEP)*, Kremenchuk, Ukraine, 2020, pp. 1-4 (Scopus).
12. Fedorenko S., Butko L., Maslak V., Nesen M., Vasylenko D., Elective subjects as an important component of the students individual educational trajectory implementation. *2021 IEEE International Conference on Modern Electrical and*

Energy Systems (MEES), Kremenchuk, Ukraine, 2021, pp. 1-5, doi: 10.1109/MEES52427.2021.9598672 (Scopus)

13. Kapustyan H., Maslak V. Educational excursion "Stages of the Ukrainian statehood formation" - as a factor in the national worldview developing of the enrolled students at the Kremenchuk National University's institute of electrical engineering and information technologies, *2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System (MEES)*, Kremenchuk, Ukraine, 2022, pp. 1-4, DOI: 10.1109/MEES58014.2022.10005634.

14. Shabunina V., Tur O., Maslak V., Chernaiya Ye. Social and Psychological Readiness of Electrical Engineering Students for Academic Mobility. *2021 IEEE International Conference on Modern Electrical and Energy Systems (MEES)*, 2021, pp. 1- 6, doi: 10.1109/MEES52427.2021.9598569. Kremenchuk. 21-24.09.2021. (Scopus)

15. Shabunina V., Tur O., Maslak V. and Sarancha V. Educational WebQuest as an innovative method of project-oriented training of electrical engineering students, *2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System (MEES)*, Kremenchuk, Ukraine, 2022, pp. 1-6, DOI: 10.1109/MEES58014.2022.10005687.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Проектування професійної підготовки та діяльності фахівця», який розміщено впрограмі оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перерахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>;

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

<https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба:

<http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/> Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання та складання екзамену

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять: лекції – мах 4 бали; захист домашнього завдання – мах 26 балів; обговорення матеріалу занять – мах 5 балів; виконання навчальних завдань – мах 6 балів; завдання самостійної роботи – мах 5 балів; тестування – мах 5 балів; поточна модульна робота – мах 5 балів.	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять: лекції – мах 4 бали; захист домашнього завдання – мах 26 балів; обговорення матеріалу занять – мах = 5 балів; виконання навчальних завдань – мах = 6 балів; завдання самостійної роботи – мах = 5 балів; тестування – мах = 5 балів; поточна модульна робота – мах 5 балів.	30
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни